

**ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՐԿՐԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ**

ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	ԲՆԱԳԻՏԱԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ
ԱՄԲԻՈՆ	ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՆՐԱ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱՅԻ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ ԵՎ ԸՆԹԱՑԻԿ ՄՈՂՈՒԼ	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՐԿՐԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ ԵՎ ՄՈՂՈՒԼՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ	1205B4/04
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	ՔԱՐՏԵԶԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԿԱԴԱՍՏՐԱՅԻՆ ԳՈՐԾ
ԿՈՒՐՍ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	1-ին կուրս/ 2-րդ կիսամյակ
ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	Ընդհանուր երկրագիտության դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել աշխարհագրական թաղանթի կառուցվածքին, դրա երկրաքիմիական և երկրաֆիզիկական առանձնահատկություններին, աշխարհագրական թաղանթի հիմնական հատկանիշներին, դինամիկային, զարգացման առանձնահատկություններին, երևույթների պատճառահետևանքային կապերին և աշխարհագրական թաղանթի փոխհարաբերություններին:
ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ	<p>ԳԻՏԵԼԻՔ</p> <p>Բնորոշել ընդհանուր ֆիզիկական աշխարհագրության (ընդհանուր երկրագիտության) տեսական հիմքերը: Առարկայի ուսումնասիրման օբյեկտը, նպատակը, խնդիրները: Նկարագրել երկրագնդի ձևը, չափերը, դրանց աշխարհագրական հետևանքները: Նկարագրել աշխարհագրական թաղանթի բաղադրամասերը (ոլորտները)՝ քարոլորտ, ջրոլորտ, մթնոլորտ, կենսոլորտ, մարդոլորտ: Ֆիզիկաաշխարհագրական շրջանացման սկզբունքները, ինչպես նաև լանդշաֆտ, ֆացիա, բնատեղամաս, բնական զոնա, աշխարհագրական գոտի, ֆիզիկաաշխարհագրական երկիր, մարզ, պրովինցիա հասկացությունների գիտական մեկնաբանությունները:</p> <p>Նկարագրել աշխարհագրական թաղանթի օրինաչափությունները՝ զոնայականություն, վերընթաց գոտիականություն, սեկտորայնություն, բևեռային համաչափություն և անհամաչափություն, ռիթմիկ երևույթներ:</p> <p>ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ</p> <p>Գնահատել երկրագնդի ձևի, չափերի և պտույտների աշխարհագրական հետևանքները, աշխարհագրական թաղանթի բաղադրիչների միջև գոյություն ունեցող կապերը: Ցույց տալ երկրագնդի բնական զոնաները, վերընթաց գոտիները, աշխարհագրական սեկտորները, ուրվագծային քարտեզի վրա առանձնացնել ֆիզիկաաշխարհագրական շրջանացման միավորները: Տեսական նյութից ստացած գիտելիքներն ու հմտությունները կիրառել դաշտային ուսումնասիրություններում:</p> <p>ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆ</p> <p>Նախընտրել աշխարհագրական տարբեր քարտեզներ կարդալու, վերլուծելու տեխնիկան: Լանդշաֆտի տարբեր բաղադրիչների փոխադարձ կապերը պատկերող դիագրամների, մոդելների կազմման մեթոդներին, զոնալ և ազոնալ միավորների շարքերի հիմնական դրույթներին: «Ընդհանուր երկրագիտություն առարկայի» տեսությանն ու մեթոդաբանությանը:</p>

<p>ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ - 6 • ԼՍԱՐԱՆԱՅԻՆ ԺԱՄ - 64 • ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ - 34 • ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ - 6 • ՍԵՄԻՆԱՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ - 18 • ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊՐԱԿՏԻԿԱ-6 • ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԺԱՄ - 4
<p>ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐ</p>	<p>Աշխարհագրության դպրոցական դասընթացի իմացություն</p>
<p>ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ</p>	<p>Դասախոսություն, ուսումնառության բուրգ քննարկումներ տեսադիտումներ ինքնուրույն աշխատանք</p>
<p>ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Դասընթացը կազմված է 5 բաժիններից • Առաջին բաժնում ներկայացված են ընդհանուր աշխարհագրական օրինաչափությունները: • Երկրորդ բաժնում ներկայացվում է ուսմունք մթնոլորտի մասին, որտեղ վերլուծված են մթնոլորտում տեղի ունեցող քիմիական և ֆիզիկական երևույթները: • Երրորդ բաժինը ներկայացնում է ուսմունք ջրոլորտի մասին, որտեղ վերլուծվում են երկրագնդի ջրային թաղանթում տեղի ունեցող երևույթները: • Չորրորդ բաժնում ներկայացված է քարոլորտում տեղի ունեցող երևույթների առանձնահատկությունը և էությունը: • Հինգերորդ բաժինը նվիրվում է կենսոլորտին և կենդանի օրգանիզմի դերին աշխարհագրական թաղանթում:
<p>ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Գաբրելյան Հ. Կ. Երկիր մոլորակը և նրա աշխարհագրական թաղանթը, Երևան, 1983. 2. Կալենսիկ Ս.Վ. Ընդհանուր երկրագիտության հիմունքներ մաս I, Երևան, 1956 3. Կալենսիկ Ս.Վ. Ընդհանուր երկրագիտության հիմունքներ մաս II, Երևան, 1959 4. Պողոսյան Վ. Խ. Ընդհանուր երկրագիտություն մաս I, Երևան, 2005. 5. Պողոսյան Վ. Խ. Ընդհանուր երկրագիտություն մաս II, Երևան, 2006.
<p>ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Шубаев Л.П.Общее землеведение, М. 1977. 2. Светкова С. С. Общее землеведение, М. 1987
<p>ՍՏՈՒԳՄԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՁԵՎԵՐԸ</p>	<p>Նախատեսված է 2 ընթացիկ գրավոր ստուգում, ստուգողական աշխատանքներ յուրաքանչյուրը 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց` 25 25 25 25 միավորային արժեքով: Եզրափակիչ ստուգումը բանավոր է 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Քննական հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց` 30, 30, 40 միավորային արժեքով:</p>
<p>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Բաղադրիչ 1 10 % /հաճախումներ/ 2. Բաղադրիչ 2 20% /ընթացիկ ստուգում 1-ին/ 3. Բաղադրիչ 3 20% /ընթացիկ ստուգում 2-րդ/ 4. Բաղադրիչ 4 40% /ամփոփիչ ստուգում/ 5. Բաղադրիչ 5 10% /ընթացիկ ակտիվություն/

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ

Գնահատման թվային միավորը	Տառային գնահատական	Գնահատականի պաշտոնական թվային համարժեքը
96-100	A+	5+
91-95	A	5
86-90	A-	5-
81-85	B+	4+
76-80	B	4
71-75	B-	4-
66-70	C+	3+
61-65	C	3
40-60	C-	3-
Մինչև 39	D	2

ՈՒՍԱՆՈՂԻ ԾԱՆՐԱԲԵՌՆՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԺԱՄԱՆԱԿԸ

կրեդիտ/կրեդիտ ժամ-6/180

Հ/Հ	Թ Ե Մ Ա	Լսարանային ժամեր					Ուսանողի ինքնուրույն աշխատածամանակը	Ուսանողի ընդհանուր աշխատածամանակը
		Դասախոսություն	Գործնական	Լաբորատոր	սեմինար	Ուս. պրակտիկա		
1.	Ներածություն: Ընդ. երկրագիտություն առարկան, մեթոդները, կապը այլ գիտ հետ: Աշխարհագրության զարգացման համառոտ պատմությունը:	2					3	5
2.	Ընդ. քարտ-ն օրինաչափ.: Կողմնորոշումը տեղանքում Մասշտաբ, ազիմուտ:	2					3	5
3.	Աստիճանացանց: Աշխարհագրական երկայնություն եվ լայնություն:	2					3	5
4.	Ընդ. քարտ-ն օրինաչափ.: Ընդլայնական պրոֆիլի կազմում:		2				4	6
5.	Երկիրը որպես տիեզերական մարմին:	2					4	6
6.	Աշխարհագրական կոորդինատներ: Խնդիրների լուծում:		2				4	6
7.	Երկրի ձևը չափերը: Գնդաձևվության ապացույցները: Երկրի տարեկան պտույտը եւ նրա աշխարհագրական հետ?անքները:	2					4	6
8.	Արրզակնային համակարգ: Արեգակի եվ մոլորակների բնութագիրը:				2		4	6
9.	Ժամանակի տարբերությունը երկրագնդի վրա:	2					4	6
10.	Երկրի խտությունը, ծանրության ուժի արագացում. մագնիսականությունը:				2		4	6
11.	Հասկացություն մթնոլորտի մասին: Մթնոլորտի կազմը, սահմանները, կառուցվածքը:	2					4	6
12.	Մթնոլորտի ուսումնասիրման մեթոդները: Մթնոլորտի առաջացումը, էվոլյուցիան և նշանակությունը:				2		4	6
13.	Մթնոլորտի ջերմային պայմանները: Արեգակնային ճառագայթարձակում:	2					3	5
14.	Մթնոլորտի ազդեցությունը արեգակնային ճառագայթարձակման վրա:				2		4	6
15.	Մթնոլորտի ազդեցությունը արեգակնային ճառագայթարձակման վրա: Ալբեդո; Ջերմոցային էֆեկտ:	2					3	5
16.	Մթնոլորտի ազդեցությունը արեգակնային ճառագայթարձակման վրա:				2		4	6
17.	Մթնոլորտի ստորին շերտերի ջերմային ռեժիմը: Ադիաբատիկ երևույթներ և ինվերսիա:	2					4	6
18.	Օդի ջերմաստիճանի օրական և տարեկան ընթացքը: Օդի ջերմաստիճանի բաշխումը երկրամերձ շերտում:	2					3	5
19.	Երկրագնդի ճառագայթային և ջերմային հաշվեկշիռները: Երկրի մակերևույթի և մթնոլորտի ջերմային ռեժիմը:	2					3	5
20.	Երկրագնդի ճնշման դաշտը և օդի շրջանառությունը: Ճնշման փոփոխության պատճառները:				2		4	6
21.	Քամի: Առաջացումը, բնութագիրը: Օդային զանգվածներ և մթնոլորտային ճակատներ:	2					4	6
22.	Մթնոլորտի շրջանառությունը և գերիշխող քամիներ: Մուսոններ:				2		4	6
23.	Մթնոլորտի ցիկլոնային շրջանառությունը: Արևադարձային ցիկլոններ, պտտահողմեր:	2					4	6

24.	Մթնոլորտի տեղային շրջանառություն				2		4	6
25.	Մթնոլորտի խոնավության պայմանները: Օդի խոնավության բնութագրիչները: Օդի խոնավության օրական և տարեկան ընթացքը:	2					4	6
26.	Գոլորշիների խտացում և սուբլիմացիա, մառախուղներ, ամպեր: Մթնոլորտային տեղումներ: Չյան ծածկույթ:				2		4	6
27.	Եղանակ և կլիմա: Կլիմայագոյացնող գործոններ:	2					4	6
28.	Կլիմայական փոփոխությունները եւ դրանց պատճառները	2					4	6
29.	Կլիմաների դասակարգումը և քարտեզագրումը:		2				4	6
30.	Ուսումնական պրակտիկա						6	6
Ընթացիկ ստուգում 1								2
Ընթացիկ ստուգում 2								2
Ամփոփիչ ստուգում								2
Ընդամենը								180